

skyttelse af frihedsberøvede unge. I lyset af Børnekonventionens artikel 3, 37, 40 og 39 anbefaler Komiteen desuden, at deltagerstaten træffer enhver foranstaltning for at sikre, at ... børn ikke isolationsfængsles, medmindre det er til barnets bedste og genstand for domstolsprøvelse ...«

Højesteret tog den 28. maj 1998 stilling til en sag om varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år (Højesterets kendelse er refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 1999, side 1415). I sagen var to unge på 15 og 16 år blevet varetægtsfængslet i isolation som sigtede for et særligt farligt røveri.

Af Højesterets kendelse fremgår bl.a. følgende:

»Hverken retsplejelovens § 770 b, artikel 37(c) i FN-konventionen om barnets rettigheder eller artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention udelukker, at der kan ske varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år ...«

Efter Højesterets opfattelse var retsplejelovens regler om isolationsanbringelse af varetægtsarrestanter under 18 år således ikke i strid med reglerne i børnekonventionen. Højesteret fastslog imidlertid, at der over for unge under 18 år bør udvises den *yderste tilbageholdenhed* med anvendelse af varetægtsfængsling i isolation, således at denne foranstaltning kun bringes i anvendelse over for unge under 18 år, såfremt der foreligger *helt ekstraordinære omstændigheder*. Højesteret fandt ikke, at disse betingelser var opfyldt i den konkrete sag.

Folketinget vedtog sidste forår et forslag til lov om ændring af retsplejeloven og straffeloven (Varetægtsfængsling i isolation mv.), jf. nu lov nr. 428 af 31. maj 2000. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget (jf. lovforslag nr. 14 af 6. oktober 1999, pkt. 2.6.3.), at lovændringen opretholder den retsstilling med hensyn til unge varetægtsarrestanter, der blev fastslået ved Højesterets kendelse.

Ved ændringen af retsplejeloven gennemføres i øvrigt en særlig skærpelse af reglerne om isolationsanbringelse af unge under 18 år.

Det blev bl.a. tydeliggjort, at kravet om proportionalitet er en selvstændig betingelse for isolation, jf. nu retsplejelovens § 770 b. Efter retsplejelovens § 770 b, må isolation således ikke iværksættes eller fortsættes, hvis indgrebet, herunder den særlige belastning, som indgrebet kan medføre på grund af *arrestantens unge alder*, står i misforhold til sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis arrestanten fin-

des skyldig. Efter § 770 b må isolation desuden kun anvendes, hvis formålet hermed ikke kan tilgodeses ved mindre indgribende foranstaltninger (f.eks. anbringelse på en sikret social institution), og efterforskningen i øvrigt fremmes med den særlige hurtighed, som er påkrævet ved varetægtsfængsling i isolation.

Ved lovændringen blev der endvidere indsat en bestemmelse i § 770 c, stk. 4, hvorefter isolation i ingen tilfælde må finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 8 uger, hvis arrestanten er under 18 år. Overgrænsen er ufravigelig, og gælder således uanset arten af den påsigtede kriminalitet.

Når der iværksættes varetægtsfængsling i isolation, må den første frist for indgrebs længde ikke overstige 2 uger. Herefter kan fristen forlænges med højest 4 uger. Ved lovændringen blev der dog indført en bestemmelse i § 770 d, stk. 2, hvorefter fristen for isolation højst kan forlænges med 2 uger ad gangen, hvis arrestanten er under 18 år.

Efter anmodning fra Justitsministeriet foretog Rigsadvokaten den 25. og 26. april 2001 en telefonisk rundspørge til politiet i København, Århus, Odense, Ålborg, Glostrup og Roskilde med henblik på at tilvejebringe oplysninger om eventuelle tilfælde af varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år *efter* lovændringens ikrafttræden.

Københavns Politi oplyste at have kendskab til et enkelt tilfælde af isolationsanbringelse af en ung under 18 år efter lovændringens ikrafttræden. Sagen vedrørte en ung mand, som var mistænkt i forbindelse med et væbnet røveri. Isolationen blev iværksat umiddelbart inden, den pågældende fyldte 18 år, og havde en varighed af tre dage, hvorefter han blev overført til varetægtssurrogat. Ingen af de øvrige hørte politikredse havde efter det oplyste kendskab til sager om isolationsanbringelse af unge under 18 år.

Det er fortsat Justitsministeriets opfattelse, at det er nødvendigt at bevare muligheden for helt undtagelsesvist at kunne anbringe varetægtsarrestanter under 18 år i isolation.

Som det blev præciseret ved ændringen af retsplejeloven sidste forår, skal der dog udvises den yderste tilbageholdenhed med anvendelse af isolationsanbringelse af unge varetægtsarrestanter under 18 år, således at isolation kun finder sted, såfremt der foreligger helt ekstraordinære omstændigheder. Justitsministeriets oplysninger synes desuden at pege på, at sådan isola-